GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineca, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/2 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 8 galbini mon. sunătória.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tax'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 37. Brasiovu 29/17 Maiu **1869.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Brasiovu 28 Maiu. Serbatórea nationala de 3/15 Maiu fù serbata nu numai prin Transilvani'a, ci si chiaru in Pest'a, unde junimea juridica arangiá o petrecere plina de insufletire nationale si de suvenirile inaltiatóre dela momentulu prochiamarei nedependentii natiunei romane dela alte natiuni conlocuitórie. —

Junimea juridica dela academi'a din Sibiiu mai adause dupa scrvitiulu divinu si obligatiunea aducerei aminte de martirii libertatii. Diu'a se petrecù prin conversatiuni seriése si cordiali, ér' séra incorónà serbarea una serata cu cuventari, cu produceri de piese nationali si cu improspetarea memoriei barbatiloru de merite, cari aparara si apara interesele natiunei cu totu feliulu de sacrificiu. — Productiunile de mai multe cantece nationali, unu concertu de violina cu acompanementu din partea juristiloru si vreo cateva declamatiuni se executara spre multiumirea si entusiasmarea auditoriloru. Spiritulu de inaintare in toti ramii de cultura alu junimei nóstre si nobil'a emulatiune in directiunea imbraciosiata, de a esi in publicu cu resultatulu exercitialoru loru, ne indreptatiescu la celea mai intemeiate sperantie, ca vomu lasa dupa noi o generatiune activa, intreprindiatória si luptatória pentru fericirea patriei si a natiunei sale.

— Tocma primimu un'a invitatiune si dela societatea de lectura a junimei romane dela academi'a juridica si archi-gimnasiulu din Orbea mare la conferintia literaria publica, care se va tiené in 3 Iuniu a. c. cu cooperarea orchestrului si a corului tenerimei seminariului domesticu. Conferinti'a societatei va fi urmata de o academia limbistica: declamatiuni in mai multe limbi din partea tenerimei seminariului amentitu. Inceputulu la 1/2 8 óre séra si intrarea gratuita. Programulu face onóre atatu conducatoriului societatei, catu si junimei romane pe care lu vomu publica in Nr. viii., pana atunci ne aratamu nemarginit'a bucuria pentru progresulu, la care s'a aventatu si acésta societate, atatu in zelulu si indreptatitele aspiratiuni nationali, catu si in artile frumóse. Calea éstoru feliu de virtuti si intreprinderi e cea mai aprópe si mai secura la paradisulu fericirei natiunei si la castigarea stimei ei. Junimea nóstra pe calea apucata didindu templu concordiei si patriotismului, se va inaltia cá cedrii inaltiandu si stim'a natiunei, care nasce poterea si respectulu. —

— Dumineca viitória séra la 8 óre se voru tiené si in Brasiovu convenirile colegiale ale Reuniunei romane de gimnastica la „Nr. I“. Program'a productiuniloru e acésta:

1. „Vivandiera“, arangiata de C. Vaivar. Choru de dame si barbati.

2. Arie pin opér'a „Ernani“ de Verdi. Solo pentru sopranu.

3. „Moldov'a la 1857“, poesie de V. Alesandri. Declamatiune.

4. Rugatiunea din opér'a „Freischütz“ de Weber. Choru de dame si barbati.

5. Duetu pentru tenoru si basu din opér'a „Belisar“ de Donizetti.

6. Terzetu din opér'a „Trovatore“ de Verdi, executatu cu flauta, violina si pianoforte.

7. „Tata Mosiu“ de Flechtenmacher. Solo pentru tenoru.

8. „Desteptarea Romaniei“, poesie de V. Alesandri. Declamatiune.

9. Solo si choru din opér'a „Ernani“ de Verdi, executatu de dame si barbati.

10. „Mama Anghelusia“. Cantecelu comicu de V. Alesandri.

Reuniunile, fetulu civilitatii, suntu expresiunea cea mai perfecta a vietii sociale, ele suntu nutrimentulu spiritului pentru a intreprinde cu poteri unite si lucruri de acele, despre cari particularii desperéza la prim'a mesurare a dificultatiloru. Ne nutresce sperantí'a, ca imbracisarea reuniuniloru pe totu loculu pentru nobilitarea si cultur'a poporului, ma si pentru intreprinderi materiali, ne va desdauna de orce neajunse, vina ele de unde ar' veni. Chrisosu inca ne recomenda reuniunile cu: Unde se voru aduna doi trei in numele meu, acolo si eu me aflu in midilocelu loru. Beserie'a, cá reuniune de asemene credintia, are dar' detoria a predica de pe amvonu spiritulu de reuniuni ór' la ce intreprindere folositória natiunei, care poteriloru singurite e imposibile. —

Porniri la ostilitati.

— Dóue faime din afara se pusera pe aripele publicitatii, ambe se vedu a avé una funtana comuna si dóra una si aceeasi tendintia de a face una stratagema in luptele de partite. Noi le damu loculu asia cum se publica, fara a le face multu reflexiuni:

„Trompet'a Carpatiloru“ sub titulu: Resbelulu, are aceste:

„S'a vorbitu multu, eri, mai cu séma, prin tóte cercurile din Bucuresci, ca resbelulu s'ar fi declaratu intre Franci'a si Prusi'a si prin urmare si cu Rusi'a.

Noi amu dis'o, totudéun'a ca acestu resbelu este eminente, neaparatu, si ca amanarea nu póte fi decatu apretiarea oportunitatii de catra cabinetele beligerante.

Fiindu adeveratu, ca resbelulu asteptatu atat'a, atatu de temutu, atatu desperatu, se incepe, Dunarea si statele dunarene, noi mai alesu, ce atitudine vomu luá?

Se nu ne crédia lectorii nostri atatu de copii in catu se credemu, ca noi avemu se fimu mare tréba in balancia; dara, cu anim'a celu pucinu, de care parte vomu fi cá nisce neutri ce suntemu la actiune?

Acésta intrebare candu s'ar pune, candu noi amu fi intrebati mai alesu, amu respunde intrebatoriloru, sceptici si necredietori, ca vomu fi cu anim'a acolo, unde amu fostu totudéun'a, unde pre langa simpathie, ne obliga si recunoscinti'a. Unu romanu nu póte se fia de catu, cu anim'a celu pucinu, francesu.“

Acésta faima, de si nu o citimu prin nici unu altu diurnalu europénu, totusi cuprinde celu pucinu una preingrigire, care, déca combinamu si cuvintele lui Bismark, care le-a pronunciatu in diet'a federatiunei de nordu in 23 Maiu, la discusiunea despre contributiune asia: „S'a disu in Franci'a, ca pacea Franciei se radima pe sabi'a ei, totu asia sta lucrulu si la noi“, devine, celu pucinu probabile, pentru care probabilitate vorbesce incatuva si interpelarea din Nr. tr. a lui Miletits facuta catra min. Andrássy in diet'a Ungariei, si oprirea din partea Austriei a exportului de arme in Muntenegru, cá represalia pentru oprirea importului de sare, din partea Muntenegrului, si acésta atunci, candu Muntenegru s'a dechiaratu Sultanului, ca -si va lua cu poterea portulu dela Spizza. —

A dóua faima ni o aduce „N. fr. Presse“ intr'o corespondintia dela Bucuresci cu datu 17 Maiu in Nr. 1701, care dupace referéza, ca senatulu Romaniei se pregatesce a da votu de blamu ministeriului pentru amestecelu pe facia la alegeri, ceea ce déca s'ar face, atunci principele va disolve senatulu sustinendu ministeriulu, in contra caruia inse opositiunea totu cresce; ca concesionariulu pentru drumulu de feru in Moldov'a cav. Oppenheim, ar' negotia in Bucuresci cu compani'a prusiana Dr. Strousberg, cá acésta se i cedese companiei austriace concesiunea, care si pana acum a dusu o multime de lucratori maghiari in tiéra —, apoi descopere, ca camer'a va da facultate principelui Carolu I. pentru una calatória in Europ'a, si intr'aceea fratelui Mariei Sale principelui Leopoldu se va incredintiá regenti'a; ér' camer'a va face atunci modificari in datele concesiuni de cali ferate si se va invoi la cesiunea de susu; mai incolo ca rosii redicandu cremiade dicu, ca regimulu prin fapt'a acésta vre se predè si Romani'a contelui Beust s. a.

Totu „N. fr. Pr.“ reproduce unu art. despre incercarea c. Bismark de a atrage in interesulu politicei sale pe stang'a extrema din Ungari'a prin midilocirea deputatului M. Osiorheiului Virgilu Szilágyi, care fusese mai lungu timpu in Berlinu. La acésta partita alui Kossuth a aflatu terenu incercarea lui Bismark si prin midilocirea lui Ihász, care mersese mai eri din Turinu la Berlinu, s'a facutu arangementulu urmatoriu: 1. Kossuth cu partit'a lui se oblége in casu de resbelu pruso-francesu a sili pe Austri'a la neutralitate, déca nu altfeliu si cu una revolutiune interna; 2. cá voru sta mortisiu pentru nedependinti'a armatei de honvedi si jurarea loru pe constitutiune. Ér' Prusi'a se oblége la ajutoriu de bani in casu de actiune si -si va pune tóta influinti'a directa si indirecta cu deosebire in Orientu la Romani'a, Serbi'a etc., pentruca in casu, candu ar' cadé Austri'a, se se introduca Ungari'a cá imperiu autonomu intre statele europene s. c. l. De si nu se pre pune acum temeiu pe aceste sciri, nici pre influinti'a stangei extreme in Ungari'a, totusi rescormonirea esterufelin de sciri prenuncia, ca se pregatesce éra vreo incercare amenintiatória de pace, pentru care nu lipsescu elementele in Europ'a.

Voil'a distr. Fagarasiului 6 Maiu.

Concordia parvae res crescunt, discordia etiam maximae dilabuntur.

Seclulu nostru, cá seclulu progresului si alu luminarei, cere dela noi imperativu lucrarea cu puteri unite si incordate la reinaltiarea culturei si a desteptarei spirituale, ca-ci numai prin atari arme ne putemu conserva existinti'a nóstra, si potemu juca si noi o róla pre scen'a natiuniloru europene. — Si este si timpulu, ca-ce nevediut'a putere a ideeloru si a adeverului strabate si intre romani, cari fura condamnati de dusmanii loru la sierbitute, cari le rapisera limb'a si tiér'a. Este timpulu cá se-si precépa si romanulu chiamarea intre popórele Europei. A trecutu timpulu, candu despotismulu — dictá legi, sugrumandu natiunile si limb'a loru; a decursu timpulu, candu incuisitiunea cu sabia intr'o mana si cu evangeli'a intr'alta cutriéra popórele Europei. Astadi e idea, e spiritulu timpului mai

puternicu că orice putere fisica, si val! de acea putere, care va resiste spiritului timpului, ea insasi -si pregatesce mormentulu. Si de si este vrodata viu'a putere a ratiunei omenesci prin nesce institutiuni periculóse bantuita si aruncata la pamentu, totusi ea va invinge cu atatu mai splendidu, cu catu se va luminá mai vertosu.

Cu libertatea si inflorirea scientieloru sta in strinsa legatura si inflorirea staturiloru, salutea cetatianiloru, puterea nationala si demnitatea ei morale. Noi romanii perduseramu libertatea prin mani rapace, furamu aruncati in temniti'a intunerecului, scolile ne fura derimate séu inchise si numai cu retragerea in munti, in locului libertatii ne conservaramu de abia limb'a. Astadi inse ni s'a ivitu si nóa auror'a libertatii, a redesteptarei din somnulu mortii si cu bucuria vedemu, cum strabate cu radiele sale tóte animile romaniloru; certele confesionali incetéza, pism'a intre frati a disparutu si in loculu ei intra parol'a: „Esti Romanu séu ba, nu te intrebu de unitu séu neunitu.“ Toti -si aducu cu bucuria denariulu pe altariulu natiunei, despectandu tóte interesele unilaterale si privescu numai binele comunu nationale. Din anu in anu vedemu redicandose institute unde se implanta in animele tenere romane focalu celu mantuitoriu alu iubirei natiunei, alu luminarei spirituale si alu patriei; din anu in anu vedemu inmultianduse numerulu anteluptatoriloru nationali in aren'a dreptururiu vietii politice nationale; din anu in anu se inmultiesce tenerimea romana la institele mai inalte ca si la cele mai de diosu. — Unu statu cu institutiuni, cu scóle bune de securu va predomina cu unu feliu de dictatura preste celelalte mai pucinu cultivate. — Cu atatu mai tare inse salutamu si aprobamu energi'a acelora ómeni, cari cu puteri unite, cu sacrificarea averei sale pentru binele comunu delaturéza verice impedimente, si se incórda numai pentru redicarea spirituala a poporului nostru.

In districtulu Fagarasiului inferiór cu catira ani mai inainte se bucurá numai scól'a granitiariloru din Recea de unu órecare renume. Si ce se vedi astadi? Scól'a din Recea cu scól'a din Vistea inferiore si cu scól'a din Beclean rivaliséza cá scoli normale una cu alta.

Vediendu Voilenii, ca fara scóla in comuna, suntu siliti copii loru a alerga la alte sate departate, ce incomodéza nu numai studiulu, ci si grigi'a si hran'a trupésca, -si luara inim'a in dinti imbraciusandu proverbiulu: „Ajutate romane, si Ddieu 'ti va ajutá“. Premergundu mai cu séma autoritatile comunei, adica d. supralocotente Samuile Gaboru, d. jude George si d. colectoru de dare Tamasiu Gaboru cu exemplu bunu, se delaturá pedec'a cea mai apasatória, adica discordiele si certele confesionali si se decise edificarea unei scóle normale cu unu etagiu, in care casele de diosu se sierbésca cá case de consiliu comunale, éra etagiulu primu cá localitati de scóla. Eramu de totu placutu surprinsu privindu edificiulu celu impunitoriu mai didit, care nu numai unei scóle normale, ci si chiaru unui gimnasiu ar' face onóre. Cerindu informatiuni mai detaiate dela susunumitulu jude comunale, -mi enará, ca edificiulu se didesce pe spesele comunei, contribuindu si comunele invecinate cu bucuria materialu de diditu, si speréza, ca la dotarea invetiatoriloru voru oferi si comunele Lissa si Dejani, cari, cá companie granitiarene, fiesce-care se bucura de cate o suma de 640 fl. v. a. cá bani scolari pe anu. Interesele fondului infiintiatu din arendarea podului de preste oltu si alu carcimaritului va implini defectulu. Scól'a se va preda dupa sperantí'a loru la tómna de buna séma activitatii scolari romane. Uramu si noi memoratei scoli succesulu celu mai frumosu! Dè atotputintele, cá si alte comune se urmeze exemplulu Voilei, care insusi a imitatu exemplulu altora. Numele susunumeratiloru barbati voru fi scrise cu litere de auru in istori'a nationala. Voil'a, unde mai eri romanii erau desbinati in dóue confesiuni au documentatu prin unirea poteriloru eclatantu, catu reu isvorica din certele confesionale, si catu bine provine din acésta unire a poteriloru nationali, avendu numai binele nationale in ochi la crearea institutelóru de cultura in limb'a romana spre a sierbi de refugiu la fiacare confesiune. Despre invetiarea si exercitarea religiunei este toleranti'a cea mai estinsa, ba mai si legile confesionale din Cislaitani'a ar' pismuio. Fiacare -si póte invetia si exercita religiunea neconturbatu, póte ca mai cu scopu, decatu cum voru fi silite tóte confesiunile a se suferi séu impunge in scólele comune de statu, ce ne voru invetia toleranti'a si frati'a confesionale. — Dupa cum -mi spuse judele comunalu, s'a dechiaratu comun'a, ca maioritatea se decida despre caracterulu confesionalu cerutu de existinti'a scólei prin lege. Asia se se faca si fundeze institutele romanesci, ele -si potu porta si caracterulu confesionale dupa maioritate si contribuire si totuodata implinescu si comun'a necesitate a tuturoru romaniloru. — Pusetiunea geografica favoréza dis'a scóla, ca-ci dincolo de Oltu comun'a cá Rucuru cam lipsita materialmente, asemenea romanii din Cincu mica cam seracuti -si potu tramite prunci la invetiatura si luminare in Voil'a. Candu ne-ar' intelni ochiulu in témpe comunele atari edificiuri, avendu inlocate multe strabune in ele cu tóra glori'a si succesulu celu mai eminentu alu culturei: atunci n'amu trémura pentru existinti'a nóstra; atunci amu intona si noi cu Andreiu Muresianu: „Acum ori nici odata crucesti alta sórte, la care se se inchine si crudii tei dusmani.“ —

M. V.

List'a

colectoriloru Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

(Capetu.)

38. Din Mediasiu: Dionisiu Chendi adm. prot. in Siarosiu sied. comit. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Ioane Popescu adm. prot. in Mediasiu, sied. comit. din 17 Sept. 1867 § 84.

39. Din Mehadi'a: Dimitrie Iacobescu prot., sied. comit. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10.

40. Din Mercurea: Georgiu Marcu Macelariu economu, sied. comit. din 10 Dec. 28 Nov.) 1861 § 10. Nicolau Morariu economu, sied. comit. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10.

41. Din Muresiu-Osiorheiu: Demetriu Fogarasi negutiatoriu (v. Nr. c. 40). Catarámb'a (?) (v. Nr. 40). Iosifu Fülep negutiatoriu, sied. comit. din 2 Aprile 1862 § 44.

42. Din Naseudu: Georgiu Moisiliu vicariu, sied. comit. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Ioane Florianu fiscalu, sied. dto. Ioachimu Muresianu presiedinte de sedria, sied. comit. din 18 Sept. 1867 § 85.

43. Din Nocrichiu: Gregoriu Maieru adm. prot. sied. comit. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Zach. Zacharia practicantu, sied. comit. din 17 Sept. 1867 § 84.

44. Din Odorheiu: Arone Boeriu protopopu in Gyergyó-Szt.-Miklos, sied. comit. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10.

45. Din Oradea mare: Nicolae Zsig'a seu. proprietariu (sied. Nr. c. 44). Ioane Gozmanu v.-comite (sied. Nr. c. 44). Iustinu Popfiu profesoru, sied. comit. din 17 Sept. 1867 § 84. Iosifu Romanu advocatu, sied. dto.

46. Din Ofenbai'a: Nicolae Fodorénu prot. (v. sied. Nr. c. 45).

47. Din Orastia: Ioane Balomiri senatore, sied. comit. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Nic. Barbu secret. magistr. sied. dto. Georgiu Bercianu in Cudgiru, sied. comit. din 6 Sept. 1864 § 31. Nic. Popoviciu prot., sied. comit. dto.

48. Din Pest'a: Ioane Miculescu parochu, sied. comit. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Dr. Ioane Galu concipistu, sied. comit. din 12 Dec. 1867 § 139.

49. Din Polan'a: Nicolae Ciugudeanu notariu, sied. comit. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. . . . Dobrot'a, sied. dto.

50. Din Polan'a-serata: Ioane Balloiu parochu, sied. comit. din 17 Sept. 1867 § 84.

51. Din Remetea: Stefanu Filipu, sied. com. din 8 Aprile 1862 § 44.

52. Din Resinari: Sav'a Popoviciu Barcianu parochu, sied. comit. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Ioane Brote proprietariu, sied. dto. Bucuru Cioranu proprietariu, sied. comit din 17 Sept. 1867 § 84.

53. Din Rosi'a de munte: Simeone Balintu protop. (v. sied. Nr. c. 52).

54. Din S. Reginu: Anani'a Trombitasiu proprietariu (v. sied. Nr. c. 52). Mihaile Orbonasiu advocatu, sied. comit. din 12 Dec. 1867 § 139.

55. Din Satu mare: Petru Branu prot., sied. comit. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10.

56. Din S. Sebesiu: . . . Besianu senatoru (v. sied. Nr. c. 55). Ioane Tipeiu prot. (v. sied. Nr. c. 55). Ioane Deacu prot. sied. comit. din 17 Sept. 1867 § 84.

57. Din Sacarambu: Sabinu Piso prot., sied. comit. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Beniaminu Densusianu protop., sied. comit. din 17 Sept. 1867 § 84.

58. Din Seliste: Danila Némtiu parochu (v. sied. Nr. c. 57). Nicolae Racuciu parochu (v. sied. Nr. c. 57).

59. Din Sibiiu: Ioane Hanea prot., sied. com. din 10 Jan. 1865 § 6.

60. Din Sighisiór'a: Zach. Boiu protop., sied. com. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 84. Petru Deceiparochu rom. cat., sied. comit. din 17 Sept. 1867 § 84.

61. Din Siomcut'a mare: Iosifu Popu v.-capitanu, sied. com. din 8 Aprile 1862 § 44. P. Dragosiu vice-notariu, sied. dto.

62. Din Sacele: Iriniia Vera'a parochu, sied. comit. din 17 Sept. 1867 § 84. Radu Popea parochu, sied. dto.

63. Din Solnocu si Chicarulu: Alexandru Fi.lipu, sied. comit. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Gabrielu Manu jude prim. in pensiune in Decsiu, sied. dto. . . . Ciocanu, sied. dto.

64. Din Temisiór'a: . . . . Cermen'a capitanu cetatienescu (v. sied. din Nr. c. 63).

65. Din tienutulu Crisiului repode, . . . Pal.lade prot. (v. sied. Nr. c. 63).

66. Din Turd'a: Dr. Ioane Ratiu advocatu, sied. comit. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Iacobu Lugosianu prot., sied. comit. din 4 Sept. 1866 § 72. Simeonu Popu Moldovanu prot. in Aghirbiciu, sied. comit. din 17 Sept. 1867 § 84.

67. Din Uniesiór'a: Avramu Pecurariu parochu (v. sied. Nr. c. 66).

68. Din Vien'a: G. B. Popoviciu agente comerciale. Dr. Gregoriu Szilasi prefectu seminariale, sied. comit. din 17 Sept. 1867 § 84.

69. Din Zarandu: Dr. Iosifu Hodosiu v.-comite in Bai'a de Crisiu, sied. com. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Ioane Francu v.-comite in Bai'a de Crisiu, sied. dto.

70. Din Zlatn'a: Lazaru Piposiu c. r. probatoriu de minere, sied. comit. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Ioane Demianu parochu, sied. comit. din 17 Sept. 1867 § 84.

(Cu totulu 136 colect.)

Sibiiu in 15 Maiu 1869.

Dela comit. Asociatiunei trans. romane.

obs. a) Acést'a lista, conformu conclusului adusu in siedinti'a comit. Asociatiunei tienuta in 8 Maiu c. n. a. c. § 42 se publica cu acea observare, ca adunarea generala a Asociatiunei tienuta la Gherl'a in an. 1868 p. XXIII, pos. 7 a insarcinatu pre comit. Asoc. a reportá la proxim'a adunare generale, despre toti colectorii asoc. in deosebi, cari cum si-au implinitu deregatorí'a incredintiata loru, precum si pre aceia a i incunoscintiá adunarei cari, nimic'a n'au facutu in interesulu Asociatiunei (se se véda resp. incunoscintiare in Nr. 22 alu „Transilvani'a“ din 1868 pag. 544).

obs. b) Acei DD., cari in decursulu timpului s'au mutatu cu locuinti'a din loculu unde eran numiti de colectori, séu au abdisu in scrisu la comitetu, cum si aceia cari au esitu din viétia — si comit. a avutu scire despre acést'a — nu suntu petrecuti in acésta lista. —

Proiectu de lege

(acum lege sanctionata, art. XXXVIII)

in obiectulu instructiunei publice din scólele poporali, primitu in siedintiele casei deputatiloru tienute in 19 si urmatóriele dile ale lunei Novembre 1868.

(Capetu.)

Capu IX. Autoritatile scóleloru poporali.

§ 116. Totu institutulu comunale pentru instructiunea poporale sta sub nemidilocit'a autoritate a comunei. Acést'a autoritate comun'a si-o exercitéza prin scaunulu scolasticu alesu de dens'a.

§ 117. Spre acestu scopu in fiacare comuna se infiintiéza unu scaunu scolariu constatatoriu cu pucinu din 9 membrii, cari membri se alegu dintu locuitorii comunali, incatu se póte din individi pe ceputori de causa'a instructiunale, in comunele cetatile ce posiedu corporatiune representativa si lege corporatiunea, in alte comune ii alege adunarea generale a comunei. Afara de membrii alesi au votu consultativu si decisivu in scaunulu scolare preotii locali si invetiatoriulu scólei poporale comunale séu unde suntu mai multi invetiatori representantele corpului invetiatorescu.

§ 118. Scaunulu scolare comunale se alege pe tre ani. Membrii aceluia inse se potu totudeun alege din nou.

§ 119. De cumva dupa trecerea a loru trei ani comun'a respectiva ar' amená alegerea scaunului scolasticu mai in lungu timpu de dóua septemani; membrii scaunului scolare ii denumesce din membrii comunei consiliulu scolariu comitatense. Denumirea inse are valóre numai pe unu anu, si

dupa espirarea acestui timpu numai in acelu casu se póte reinnoi, déca comun'a nici cum nu s'aru folosí de dreptulu séu de alegere in decursu de dóua septemane.

§ 120. Pentru validitatea alegeriloru e necesaria presentí'a de dóua din trei parti a membriloru scaunului scolare, éra pentru aducerea altei decisiuni valide e necesaria presentí'a maioritatei absolute.

§ 121. Scaunulu scolasticu alege pre invetiatoriu conformu §-lui 136; in tóta septeman'a cercetéza prin cate unu membru alu seu scólele din locu; decide in privinti'a didactraluí; grigesce, cá pruncii se amble la scóla regulatu; amonéza pe portatorii de grigia a negligintiloru, si in casu de lipsa urgéza pedepsirea loru inaintea judeciului; veghiéza cu strictetia asupra instructiunei si asupra punctualei efeptuiri a legiloru scolastice; veghiéza asupra manipularei fundului scolasticu si in contielegere cu antisti'a comunale se ingrigesce despre sporirea aceluia, despune despre repararea cuvenita a edificieloru scolastice, despre provederea scóleloru cu instrumentele instructiunali; mai departe in causele procesuali intre invetiatoriu si intre parintii séu portatorii de grige a invetiacéiloru si in tóte intrebarile disciplinari mai insemnate formézа judeciulu de instanti'a prima; se infaciosiéza la examenele anuali; cere séma dela curatori; si despre procedur'a sa face comunei relatiune anuale in casuri urgente si mai ponderóse relatiuneza si mai de graba. Antistii comunali asternu aceste relatiuni cu tóta ocasiunea consiliului scolasticu comitatensu séu cetatianescu.

§ 122. Scaunulu scolasticu comunale alegé, conformu numerului scóleloru, unulu séu mai multi curatori, cari — dupa indrumatiunile din partea scaunului scolasticu — manipuléza averea scólei, reparéza edificiele, solvesce salariulu oficialiloru, si anualminte asterne inaintea scaunului scolasticu socota particularia si rectificata cu documente.

Aceste socoti, dupa ce s'au cercetatu de scaunulu scolasticu, se tramitu pentru supravisitare comunei si de acolo consiliului scolasticu comitatense séu cetatianescu.

§ 123. Tiér'a intrega conformu comitateloru se imparte in districte instructiunali intr'unu numeru egale cu alu comitateloru. Bud'a-Pest'a formézа unu districtu instructiunale deosebitu.

§ 124. Tóte causele educatiunei poporale din comitatu se manipuléza de inspectoriulu scolasticu comitatensu denumitu de ministeriulu de instructiune si de unu consiliu scolasticu de sub presiedinti'a acelui, asupra scóleloru confesionali se exercitéza supraveghiarea cu intrevenirea inspectorelui scolasticu. Acestu inspectoru póte se funghieze si in mai multe comitate instructiunali, déca pe teritoriulu acelora nu suntu mai multu de 300 comune. De cumva pretinde ingramadirea afaceriloru, guvernulu póte denumí langa densulu unu inspectoru secundariu séu adiunctu.

§ 125. Consiliulu scolasticu comitatense se formézа in modulu urmatoriu: 1. Tóta confesiunea, care pe teritoriulu comitatului are comune beserícesci, alege din sinulu seu cate unu membru. 2. Toti invetiatorii publici cati suntu pe terenulu comitatului instructiunale alegu dintre sene patru membrii. 3. Ceialalti membri devinu alesi din senulu comitetului comitatense. Numerulu acestora e celu pucinu de 14, celu multu de 34. 4. In comitate, in care suntu cetati regesci o parte a membriloru detiermuriti in punctulu 3, se alege din partea acelor'a, conformu proportiunei, in care proportiune sta numerulu locuitoriloru din trensele catra totalitatea locuitoriloru din comitatu.

§ 126. Membrii consiliului scolasticu comitatensu se alegu pe cinci ani. Membrii acestuia inse dupa espirarea celoru cinci ani éra se potu alege de nou.

§ 127. Bud'a-Pest'a, care conformu acestei legi formézа unu districtu scolare deosebitu, dupa partile orasiului se imparte in mai multe comunitati scolare cu totu atate scaune scolastice. Aceste se scolare se alegu de catra alegatorii partiloru orasiului pe 3 ani. Inse membrii acestora se potu alege si de nou. Afacerile acestoru scaune scolastice suntu totu acele, care s'au insiratu in §-lu 121, exceptiunandu alegerea invetiatoriului si manipularea averei scolastice, care afaceri in orasiele, ce formézа deosebitu districtu instructiunale cadu sub competinti'a consiliului scolasticu orasienescu séu sub a corporatiunei representative orasienesci. Consiliulu scolasticu orasienescu (districtuale) se alege prin corpulu representativu, si totu pe atatia ani, pe cati s'a alesu si corpulu representativu. Inse membrii acelui éra se potu alege. Membrii din oficiu ai scaunului scolasticu orasienescu provediuti cu votu consultativu decisivu suntu prentii locali, fara destingere de confesiune si doi representanti ai corpului profesoralu.

Inspectoriulu comitatensu: § 128. 1. in totu anulu cercetéza odata tóte institutele pentru instructiunea poporale atatu comunali si confesionali, catu si cele private inferiori séu superiori si vighiéza strictu asupra efectuirei punctuali a legei in acele;

2. in scólele comunali si de statu despune conformu indrumatiunei din partea ministeriului de instructiunea publica si pe teritoriulu comitatului in genere executéza ordinatiunile in privinti'a causei invetiamentali emanate din partea guvernului de instructiunea publica, si in totu anulu substerne guvernului unu reportu detaiatu.

E presiedintele consiliului scolasticu comitatense si asemene alu consiliului dirigiute alu scóleloru de altu soiu (d. e. a preparandieloru).

§ 129. Inspectorii si adiuntii loru tragu salariu regulatu.

§. 130. Consiliulu scolasticu: 1. face supravisiunea socoteloru substernute din partea scaunului scolasticu comunale;

2. In privinti'a scóleloru comunali e foru de a dóu'a instantia in causele parintiloru cu invetiatorii si in tóte causele disciplinari din scólele poporali.

3. Judéca in instanti'a scaun. scolasticu contra invetiatoriului, si a invetiatoriului scolasticu, (de aci partile potu se recurga deadreptulu la ministeriulu de instructiunea publica) si in genere judéca asupra procedurei scaunelor scolastice.

4. Se consultéza despre relatiunile invetiamentali ale districtului instructiunale (a comitateloru si orasieloru regesci), si in privinti'a scaderiloru, care nu le póte implini, face reporta si respective propunere comitatului séu corpului representativu alu orasiului, care dupa aceea o asterne ministeriului de instructiunea publica.

§ 131. Consiliulu scolasticu se coaduna totu la $^1/_4$ de anu si cu asta ocasiune membrii capeta spese de calatória si diurne.

§ 132. Despre activitatea consiliului scolasticu si despre starea causei invetiamentale in districtulu instructiunale face relatiune anuale comitetului comitatense séu corpului representativu orasienescu. Acest'a relatiune anuale prin respectivulu comitetu séu corpu representativu totudéun'a e a se asterne ministeriului de instructiunea publica.

Capu X. Despre invetiatori.

§ 133. Pentru oficiulu invetiatorescu suntu invredniciti numai acei individi, cari au absolutu intregulu cursu de studie in careva preparandia publica si cari depunendu examenele deobligate au castigatu diploma; séu déca nici n'au absolutu publiciulu cursu preparandiale, candu s'au supusu cu succesu in preparandia publica atatu examenului teoreticu, catu si practicu.

Acei invetiatori diplomati, care la publicarea acestei legi voru fi in statiune, se lasa in statiune inse suntu detori a si rectifica instetimea si praxea in instructiune inaintea superiórei autoritati, ce va cercetá scólele. Care nu potu rectifica aceste in dilele vacantiunei de véra se potu constringe la invetiare continuativa efectuinda in cea mai de aprópe preparandia.

§ 134. Examenu invetiatorescu se póte depune si din unele sciintie de specialitate si din metod'a instructiunei acelora. Diplom'a castigata in astu modu inse invredniceso numai spre instruirea aceloru studie, care suntu insemnate in acea.

§ 135. In scóle civili, in casuri extraordinari se potu chiamá de invetiatori si astfelu de barbati, cari nu posiedu diploma invetiatorésca, inse prin continu'a cultivare de mai multi ani a cutarei sciintie pe terenulu literaturei s'au facutu cunoscuti.

§ 136. Invetiatorii se alegu sub presidiulu si conducerea delegatului consiliului scolasticu de catra scaunulu scolasticu comunale prin votisare.

Resultatulu alegerei e de a se substerne consiliului scolasticu comitatense pentru aprobare.

§ 137. De adiuncti de invetiatori suntu chiamati nu numai invetiatorii diplomati, ci si junii, cari au finitu cursulu preparandiale. Dreptulu chiamarei compete asisderea scaunului scolasticu. De cumva comun'a ar' delatará implerea oficiului de adiuntu invetiatorescu, séu ar' amená implerea acestui oficiu; inspectorele scolasticu districtuale póte denumí adiuntu invetiatorescu, facundu relatiune despre denumire consiliului scolasticu comitatense.

§ 138. Invetiatorii se alegu pe viétia si din oficiulu loru se potu amové prin judecat'a consiliului scolasticu comitatense numai pentru lene, escesu morale, séu pentru crima politica.

Aceste judecati inse suntu a se tramite pentru intarire ministeriului instructiunei publice.

§ 139. Statiunile invetiatoresci devenite in vacantia suntu a se implini celu multu in decursu de o diumetate de anu.

§ 140. In casulu mórtei invetiatoriului, veduv'a si orfanii lui incependu dela diu'a mórtei in decursu de o diumetate de anu capeta salariulu intregu si locuintia. Sub restempulu acest'a in scóla trebuie aplicatu unu invetiatoriu adiuntu.

§ 141. Invetiatoriulu póte fi representante dietale, comitatense, orasienescu, comunale si beserícescu precum si membru alu juriului (scaunu juratiescu), inse pe langa invetiatoria nu póte portá nici unu oficiu. Intru acesa afaceri, care se potu fini in locu, si a caroru implinire se póte efectui afara de órele de instructiune, le póte primí cu licentia dela superioritatea scolare. Invetiatorii scóleloru confesionali inse, potu dá ajutoriu la sierbitiele domnedicesci si la ingropatiuni.

§ 142. Salariulu invetiatorescu, conformu relatiuniloru locali, 'lu stabilesce scaunulu scolasticu pe langa aprobarea consiliului scolasticu comitatense. Inse afara de locuintia onesta si unu patraiu jugeru de gradina, salariulu invetiatorescu nu póte fi mai pucinu, decatu:

a) a invetiatoriului ordinariu din scól'a poporale elementare 300 fl. v. a.;

b) a invetiatoriului adiuntu din scól'a poporale elementare 200 fl. v. a.;

c) a invetiatoriului din scól'a poporale superióre 550 fl. v. a.;

d) a invetiatoriului adiuntu din scól'a poporale superióre 250 fl. v. a.;

e) a invetiatoriului scólei civile in cetati mai mari 800 floreni v. a., in locuri mai mici 700 fl. v. a.;

f) a invetiatoriului adiuntu din scól'a civile in orasie mai mari 400 fl. v. a., in locuri mai mici 350 fl. v. a.

§ 143. Unde pana acum a fostu datina, séu unde amesuratu relatiuniloru locali se arata a fi cu scopu a se dá o parte proportionata din acele salarie in naturale, aceste se staverescu dupa pretiulu de midilloca alu loru socotitu de 10 ani, aceste naturale le culégu si le dau respectivii antisti comunali.

Cantitatea acestoru naturale staverinduse odata mai multu nu se póte stramutá.

§ 144. Unde invetiatoriu tragu salariu mai mare decatu sumele puse §-lu 142; in gustarea aceluia suntu a se lasá si mai de parte.

§ 145. Comun'a in totu anulu retiene 2 procente din salariulu anuale alu invetiatoriloru ordinari pe sém'a cassei de ajutorare si le subministréza consiliului scolasticu comitatense. Banii coadunati estumodu din tóte comitatele instructionali se manipuléza de ministeriulu de instructiunea publica; publicanduse despre densii in totu anulu o socota deschisa pe catu se póte de particularia.

Din cass'a acést'a invetiatorii deveniti neapti de lucru in urmarea betranetieloru séu a morbului si prin urmare, care nu mai potu remané in statiune, invetiatoresce deveniti neapti, precum si veduvele (pana ce nu se marita) si orfanii (pana la etatea de 16 ani) invetiatoriloru repausati, se ajutora cu deosebita prirére la familí'a invetiatoriului ajutorandu séu a vedurei ingreuiata cu membri numerosi si suferitória de lipsa.

§ 146. Pentru educatiunea orfaniloru sermani a invetiatoriloru repausati se da ajutoriu si din cass'a statului si inca in asia modu: 1) ca sum'a anuale votata se se imparta celu pucinu intre 100 de baieti; 2) baietii potu invetiá in ori ce locu si in ori care institutu; 3) orfanii tragu ajutoriu numai pana la etatea de 16 ani.

§ 147. Invetiatorii comunali ai scóleloru poporali si civile suntu indetorati in fiacare districtu invetiamentale a se constitui in corpu invetiatorescu. Corporatiunea invetiatorésca districtuale se imparte in atate cercuri, cate cercuri are comitatulu. Cercurile (körök) cercuali (járási), cu ajutoriulu comuneloru suntu deobligate a se coaduná de dóua ori pe anu, éra intreg'a corporatiune e deobligata a se aduná odata in anu la conferintia. Pentru regularea conferintieloru invetiatoresci va dá ordinatiune ministeriulu de instructiunea publica.

§ 148. Cu executarea acestei legi se incredintiá ministeriulu de culte si instructiunea publica, care despre cass'a instructiunei publice face dietei relatiune anuale. — Dupa „Fói'a inv. pop.“

UNGARI'A. Dela dieta. Desbaterea adreseloru la cuventulu de tronu a ocupatu trei siedintie si se mai afla inca din tóte partitele vreo 60 de oratori insinuati. In punctulu relatiuniloru pacinite si a conservarei pacei din cuventulu de tronu si in caus'a Fiumei si Dalmatiei se unescu tóte adresele, numai adresele stangei si ale stangei extreme vreau nedependinti'a Ungariei, care se fia provediuta cu tóte drepturile si recerintiele de statu sub uniune personala, ér' stang'a extrema sta pe langa mai totala nedependintia. Br. Lud. Simonyi vorbi cu limba fórte muscatória in privinti'a reformeloru interne, ér' justiti'a Ungariei o puse la ordine, dupace cea „turcésca", incercanduse a ilustra adeverulu asertelor sale prin casuri intemplate. Unu corespondinte din Pest'a critica pe oratorii maghiari, ca nu pré reflectéza la argumentele precaventatoriloru, ci -si recitéza numai cuventarile memorisate, de cine sci candu, de acea nici nu se pré cetescu refrangeri regulate de argumentele aduse de altii, apoi in contra pretensiuniloru nationali opunu totu panslavismulu si dacoromanismulu.

In caus'a „maticei" slovace respune in 20 ministrulu, ca ostasii nu s'au tramisu pentru alegeri la T.-Szt.-Márton, ci pentru agitatiunile slovaciloru, cari subscrisera petitiunea nationala si pentru incercarile loru panslavistice, ér' militi'a s'a incortelatu in localitatea unde se tienea adunarea „Maticei", care inse e casa publica nu proprietatea maticei. Interpelatoriulu nu se multiumi cu respunsulu, apromitendu, ca va dovedi, ca e proprietatea „Maticei".

La interpelatiunea pentru gard'a pretoriana s'a respunsu, ca nu va fi restrinsa la nobilime, ci va fi generale, ér' comitatele n'au dreptu de a mai recomanda pentru primire, pentruca nu contribue la sustienerea ei.

Din cértele diurnalistice ésa la lumina, ca pentru honvedi s'au adusu din Elveti'a 40 mii pusci pe alesu, si ca voru infiintia si in tiéra fabrice de arme, ca altfeliu Ungari'a nu si póte, ca statu de sene, vena interesele. —

Cronica esterna.

ROMANI'A. Din camer'a deputatiloru cá una caracteristica a alegeriloru excorpemu aici unele incidente registrate de „Tromp. Carp." despre desbaterile la rectificari. Anumitu la alegerile de Ilfovu adauge urmatóriele reflexiuni:

„Ceea ce este demnu de notatu e ca, la totu cuventulu de tangnire alu Rosiiloru, ca s'au comisu pre alocurea batai tolerate de catra agentii guvernului, ca s'a escamotatu votulu la aceste alegeri, se opunea indata acésta chipuitórie de consciintia replica: Scól'a dvóstra! dvóstra ati datu antaiulu exemplu! Si apoi se probá de oratori, ca ér'a cu neputintia orice aperare ar' fi voitu se le faca guvernulu, tiraniloru de pana eri, teroristiloru de pana eri, torturatoriloru dela Ploiesci si Marasiesci, contra resbunariloru celoru apasati si torturati in timpu de doi ani de catra unu guvernu anarchicu si nelegiuitu." (!!)

„Unu scandalu mai avemu de notatu in aceste desbateri urmate. Ministrulu de interne d. Cogalniceanu, respundiendu acusariloru ce i a mai adusu dlu A. C. Golescu, ca ar' fi disu la Ploiesci, ca va aduce 70 deputati din Moldov'a, s'a aperatu contra acestoru acusari aratandu dlui Golescu pre deputatii moldoveni cá se i védia déca sémana adusi, éra nu alesi, si dicundu, ca déca d. Golescu póte avé opiniune, d. Cogalniceanu inse isi permite a crede, ca are mai multa inteligentia, decatu dumnealui si nu putea se dica asemene vorbe.

D. Golescu intrerumpe pre ministru, dicundui: Dá; aveti inteligentia, dara n'aveti moralitate, domnule ministru! Acestu scandalu s'a curmatu, fara alte urmari, cu cuvintele dlui Cogalniceanu ministru, ca: pre d. Golescu l'a ertatu Ddieu se dica ori ce vorbe fara se supere pre nime."

Alegerile din judeciulu Ilfovu s'au validatu in fine, gasinduse in tóta regul'a." —

La acestea mai adaugemu din „Romanulu" din siedintia 6 Maiu urmatóriele, si ne ajunge, pentru a cunósce, cum stau lucrurile cu antagoniele:

„D. Dimitrie Ghica, primu ministru, respundiendu dlui Mihalescu, spune ca, déca au fostu batai in alegerile actuali, acést'a a fostu o resbunare a celoru, cari au suferitu suptu guvernulu trecutu, suptu guvernulu partitei cadiute, dupa insusi marturisirea dlui Mihalescu. „Rabdati, déca sunteti batuti!", dice primulu ministru, care apoi afirma, déca dsa n'ar fi mersu din casa in casa pentru a conjurá pe cetatiani se renuncie a-si resbuná contra suferintieloru ce au induratu dela partisanii fostului guvernu, ei n'ar mai existe adi. Regreta excesele comise, inse acei „cari sémana ventu, furtuna culegu —" in viitoriu se va sili impreuna cu camer'a, a inlaturá printr'unu proiectu de lege asemeni maltratari si batai in alegeri.

D. Manolache Costache, intrerupendu. — Pentru a nu se mai intemplá ceea ce s'a intemplatu au-tertiu, candu s'au facutu alegerile suptu d. Brateanu, déca cumva ar' mai reveni la putere.

D. primu ministru. Se ve ferésca Ddieu se nu vorbiti intr'unu ceasu reu. — Apoi primulu ministru aréta, ca s'a desbatutu destulu si ar fi bine a se incbide discutiunea.

D. ministru din intru, dupa ce se felicita de resultatulu alegerii, ca-ci vede chiaru inimici ai dsale politici, precum dnii Florescu si Manolache Costache, ceea ce probéza ca alegerile s'au facutu in cea mai deplina libertate, respunde unoru asertiuni ale dlui Mihalescu, care a disu, ca cei cari au batutu pe Costache Ghica trebuiau pedepsiti. Acei cari l'au batutu, dice d. Cogalniceanu, au fostu dati judecatii, inse venindu mai tardiu d. Antoniu Arionu la ministeriulu justitiei se rugá a fi gratiati. Bataiele s'au inceputu la alegerea delegatiloru in Bucuresci s'a colo cine le-a provocatu? Comun'a disolvata, care parasise tóte lucrarile si nu se mai ocupá, decatu de politica si care n'a gasitu alti delegati pentru a deschide sectiunile, decatu dintr'acei, cari batusera pe Beizadea Costache si contra caror'a poporulu indignatu si-a resbunatu. Totu din acea comuna d. Buescu s'a dusu si-a maltratatu unu biurou instituitu si cu tóte, ca d. Buescu se pretinde democratu, l'a tractatu intr'unu modu fórte boieresc, si atunci a fostu luatu de acelu biurou si datu procurorelui. Éta cine au facutu neorendueliele.

D. Cogalniceanu mai revine apoi asupra modului cum este constituita acésta camera, cum suntu representantii din tóte partitele; ca-ci, déca din fost'a camera nu suntu multi presenti caus'a este, ca n'au venitu inca, precum deputatii si oratorii dela Craiov'a si se scie, ca déca fost'a camera a avutu si idei mari si liberale, de si ea n'a mai revenitu, ideele ei au remasu, si acésta camera nu va face acte de reactiune."

In fine impartasimu, ca aparatoriulu jidoviloru Armandu Levi intr'o epistola scrisa catra d. Ioane Brateanu, fostu ministru -si revarsa mani'a asupra lui cu injuraturi si deprecari, dicundui, ca nu s'ar fi invoitu se dè libertatea civila jidaniloru, din care causa a trebuitu se cadia dela potere cu tóta maioritatea partitei sale. E interesanta acésta epistola pentru a cunósce si vedé din ea, cu cata vinjosia se lupta jidanii, toti uniti in tóta Europ'a, spre a emancipa pe fratii loru prin state unulu dupa altulu, miscandu tóta pétr'a si pe la tronuri si sierbinduse de tipete necontenite prin diurnale spre a prepara dificultati opositiuniloru ce lucra in contra emancipariii loru. Se pare, ca jidanulu vré cu acésta epistola a da mai mare lectiune camerei si ministeriului presentu, decatu insu-si d. Brateanu, pentru casu, candu ar' reveni la carma. Epistol'a e fórte difusa si revarsa o lumina preste pasurile loru prin statele occidentali, pana candu devenira civi egali. —

Mai nou. Dela Florenti'a 25 Maiu se refer'éza in „W. Abendp.", ca generalulu de artileria c. Crenneville in Livorno fù atentatu cu unu sisiu, ér' consululu generalu austr. d. de Inghirami in suit'a lui si cadiù mortu in urm'a atentarii. Pentru acestu atentatu gen. Menabrea indata si a aratatu la Kübek solulu austr. in Florenti'a cea mai profunda parere de reu din partea regimului italianu, asemenea si camer'a deputatiloru si s'a si pusu man'a pe vreo 14 individi suspecti la Livorno. Crenneville e usioru ranitu; elu intreprinse una calatória artistica in Italia; la 1849 se afla comandantu in Toscan'a. —

— Tocma audimu din funtana domna de credintia, ca ministeriulu a concesu trecerea lanei dela Timisiu oblu la spalatoria sub padi'a unui servitoriu de curatiania. —

Varietati.

Nr. 71/B. 1869.

MULTIAMITA PUPLICA.

Societatea literaria sociale „Romani'a" a studentiloru romani din Vien'a, -si simte de detorinti'a cea mai sacra a-si exprime profund'a multiumita publica urmatoriloru stimati domni, cari prin ofertele sale mareanimóse binevoira a succurge intru ajutorarea fondului ei.

Excelenti'a Sa metropolitulu si archiepiscopulu Blasiului d. Dr. Vancea 25 fl. v. a., dómn'a Sebastii'a Pappazoglu Vien'a 20 fl., d. Vas'a Radulovicin Beseris'a Alba 10 fl., d. maioru Costinu Pilatu Botosianu (unu napoleonu) 9 fl. 80 cr., d. Nicolau Gaetanu advocatu in Aiudu 5 fl., d. Giti'a Ioanu Giurgiu 6 fl.

Prin staruinti'a d. Elia Macelariu consiliariu in pensiune a incursu 15 fl. si anume:

Dela d. Elia Macelariu Mercurea 5 fl., din Nasendu dela d. Basiliu Axente advocatu 1 fl., d. Ioachimu Muresianu presiedinte jud. 1 fl., d. Grigoriu Moisiu Vicariu 1 fl., d. Dr. Stefanu Popu fisicu districtuale 1 fl., d. Teodoru Antonu capitanu in pensiune 1 fl., d. Ioane Margineanu asesoru 1 fl., d. Doroteiu Cimbulea jude procesuale in pens. 1 fl., d. Aritonu Marcusiu asesoru, San-Georgiulu romanescu 1 fl., d. Iacobu Pavelea, Salv'a 50 cr., d. Atanasiu Usieriu cancelistu, B. Prundu 50 cr. Sum'a totala 90 fl. 80 cr. v. a.

Vien'a in 17 Maiu st. n. 1869.

In numele societatiei „Romani'a":

Presiedinte:

Aronoviciu m/p., st. d. med. — Art. P. Alexi m/p., ascult. de filos., h. t. secret.

— (Comóra in pantecele crocodililui.) In Agr'a, (Indi'a resariténa) la unu venatu de crocodilu unu europénu a impuscatu unu crocodilu mare. Dupa ce l'a spintecatu, in interiorulu uritiosului animalu a gasitu mai multe obiecte, anume; peri de capu, de siguru parulu cutarui venetoriu, siesedieci si optu de petre, unu inelu de metalu, dóuedieci si patru bratiele de sticla ce se numescu pe acolo „Curia", unu inelu de bronzu, unu lantiu mai micu de argintu, unu bumbu de auru, o margea négra cu yerigi albe si preste treidieci de margele de grumazu. Tóte aceste obiecte au trebuitu se fia ale cutarei dame indiene, carea fù consumata de crocodilu. — Venatorulu dice, ca in viéti'a lui nu a avutu atat'a necasu la venatu cá asta data, numai dupa a cincea impuscatura a pututu invinge crocodililu. — „C."

AVISU

celoru in dreptu de a vinde obiectele medicamentale

BALSAM-PRESERVATIVU

unicelu medicamentu escelente contra spasmuriloru, bóleloru de stomacu de orice natura, epilepsia, colica repede, diarea, versaturi la femei impovórate, colera, colerina, restaurarea dupa bóle indelungate si regularea organeloru misitóitórie, analisatu si aprobatu de chemicilu servitiului sanitariu din Vien'a si usatu de multe celebritati medicale.

Se tramite numai la primirea pretiului (pe comptantu) ori la posta (Postnachnahme). Pretiulu unei butelie originale cu capsula de cusutoriu si sigiliu dimpreuna cu instructiunea in 3 limbe e 1 fl. 50 cr. In Brasiovu se afla in depusulu centralu in apotec'a lui MILLER la „corón'a de auru", tergulu pescelui, si la Anken et Comp.; precum si in Bucuresci la d. l. Ovessa negutiatoriu. La apotecarii in: Esseg, Adele Deszáby; in Pagarasiu l. Megel, in Sibiiu M. Sill si negutiat. L. Thalmeyer; C. Konya in Iasi; Dr. Hinz in Clusiu; Alb. Jeney in Muresiu-Osiorheiu; Paulu Breuer in Lapusiulu ung.; Rud. Smettau in Ploiesci; Csuta et Comp., negutiatorii in S. Szt.-György si Ioane Ajtai negutiatoriu in Rosia: Aradu F. T. Probst; Alb'a Iulia C. Boos; Temisiór'a A. Quirini, apotecari; Mediasiu apot. la „corón'a de auru"; Reginu S. Dietrich; Sigisiór'a l. l. Teutsch, negutiatori. 2

CURSURILE

la bursa in 28 Maiu 1869 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 84½	cr. v. a.
Augsburg	—	—	121 . 50	„ „
London	—	—	124 „ 25	„ „
Imprumutulu nationalu	—	—	61 „ 80	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%			69 . 85	„ „
Actiile bancului	—	—	749 . —	„ „
„ creditului	—	—	292 . 20	„ „

Redactoru respundietoru

JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui

JOANE GÖTT si fiiu HENRICU.